Q.P. Code: 31605

[Time: Three Hours] **[Marks: 100]**

Please check whether you have got the right question paper

N.B:
1. All questions are compulsory.
2. All questions have internal choice.
3. Draw neat diagrams wherever necessary.
4. Use of simple calculator is permitted.
5. Figures to the right indicate full marks.

1. A. Select the best answer from the given options and rewrite the statement. (Any Ten) 10

i. A perfectly competitive firm will maximise the profit at the quantity where its marginal revenue equals ___________.
   a) Average variable cost b) Average cost
   c) Average revenue d) Marginal cost

ii. The demand curve faced by a monopoly firm is ___________.
   a) Upward sloping b) Downward sloping
   c) Horizontal d) Rectangular hyperbola

iii. A monopolist firm has control over ___________.
   a) Both price and output b) Only price
   c) Only output d) Either price or output at a time

iv. The striking difference between perfect competition and monopolistic competition is __________.
   a) Product differentiation c) Lesser profit
   c) Monopoly element d) Supply management

v. A firm in a monopolistic market requires to incur __________.
   a) Production costs b) Selling costs
   c) Both (a) & (b) d) Opportunity cost

vi. Oligopoly is characterised by __________.
   a) Single seller b) Many sellers
   c) Few sellers d) Many buyers

vii. Price discrimination is profitable, if elasticities are ___________ in two markets.
   a) Same b) Perfectly elastic
   c) Different d) Perfectly inelastic

viii. Multiple - product pricing can be for ___________.
   a) Complementary goods b) Joint products
   c) Substitutes d) All of these

ix. Transfer pricing is regulated by ___________.
   a) Government b) MNCs
   c) Private sector d) None of these

E6FFC4D3905F9A53C13D50E8C448CCE2

x. Capital budgeting relates to ___________ investment.
   a) Short term b) Medium term
   c) Long term d) Regular

xi. The major steps involved in investment appraisal are ___________.
   a) Search of new proposal b) Project classification
   c) Cost benefit analysis d) All of these

xii. A project would be rejected, if its NPV is _____________.
   a) Zero b) Negative
   c) Positive d) One

1. B. State whether the following statements are True or False. (Any Ten) 10

i. Homogeneous price prevails in perfectly competitive market.
ii. Perfectly competitive markets incur huge advertisement expenditure due to severe competition.
iii. In monopoly, Price = MR = MC.
iv. Product differentiation leads to some degree of monopoly power.
v. Group is a collection of firms producing homogeneous goods.
vi. Price leadership is related to collusive oligopoly.
vii. Dumping is a case of international price discrimination.
viii. Public enterprises may charge a price equal to their marginal costs.
ix. Transfer pricing is used to maximise the profits of only one unit of the firm.
x. Capital budgeting decisions are often reversible.
xi. Pay-back period method is based on the principle of discounting.
xii. A project will be accepted if IRR is equal to market rate of interest.

2. Attempt A and B or C and D.

A. Explain long run equilibrium of a firm and industry under perfect competition. 08
B. Discuss the features of monopoly. 07

OR

C. Diagrammatically explain short run equilibrium under monopoly. 08
D. Read the paragraph below and answer the following questions. 07

The credit card market in India has exponentially grown at 25 to 30% annually. About 30 banks are chasing customers with credit cards. Most cards are similar in appearance. Entry and exit from the credit card market is easy as new banks can enter and old banks can leave selling their accounts to other credit card suppliers. The prices are more or less same as banks keep the price equal to marginal revenue.

i. Name the market structure described in the paragraph above.
ii. Describe the features of the market structure identified.

3. Attempt A and B or C and D.

A. Discuss short run equilibrium of a firm under monopolistic competition. 08
B. Explain the features of oligopoly. 07

OR

C. Discuss price rigidity situation in an oligopoly market with the help of kinky demand curve. 08
D. Read the paragraph below and answer the following questions. 07

In Britain, fast food consumers have a very wide choice. There are different brands to choose from. New firms enter the industry with great frequency and new products are launched quite often. As both entry and exit barriers are low, the industry often experiences shake outs due to intense

E6FFC4D3905F9A53C13D50E8C448CCE2

competition among firms. If any new product is successful other firms launch very similar products with some minor changes. In the fast food industry there are consumer segments with different tastes and preferences. Firms keep adding new products to meet the changing preferences of customers.

i. What type of market structure does the fast food industry in Britain exhibit?
ii. Discuss the characteristics of the market structure identified.

4. Attempt A and B or C and D.

A. Describe the degrees of price discrimination. 08
B. Write a note on multiple product pricing. 07

OR

C. Discuss marginal cost pricing method. 08
D. A multinational company wants to determine price of its product. If the mark up is targeted at 25%, average variable cost is Rs. 50 and average fixed cost is Rs. 40. Calculate the full cost price of the product. 07

5. Attempt A and B or C and D.

A. Discuss meaning and importance of capital budgeting. 08
B. Explain pay-back period method. Discuss its merits and demerits. 07

OR

C. Write a note on net present value method of project evaluation. 08
D. Galaxy Company has the following proposals under consideration: 07

Project	Initial Investment (Rs.)	Annual Cash Flows (Rs.)
A	10000	2000
B	8000	1000
C	4000	1000
D	5000	1125
E	6000	2400

i. Calculate pay-back period and rank the projects.
ii. On the basis of the pay-back period criteria, which project would you recommend?

6. Attempt A and B or write Short Notes on any four.

A. 'Perfect competition and monopoly models are two extreme cases'. Discuss. 10
B. Discuss selling costs under monopolistic competition with suitable diagram. 10

OR

6. Write short notes (Any Four). 20

i. Sources of monopoly power
ii. Role of advertising
iii. Cartels
iv. Conditions for price discrimination
v. Cost plus pricing method
vi. Internal rate of return method

****

E6FFC4D3905F9A53C13D50E8C448CCE2

Q.P. Code: 31605

[**वेळ : ३ तास**] [**गुण : १००**]

Please check whether you have got the right question paper.

सूचना : १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
२. सर्व प्रश्नांसाठी अंतर्गत पर्याय आहेत.
३. आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.
४. साध्या गणकयंत्राच्या वापरास परवानगी आहे.
५. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.१. अ) दिलेल्या पर्यायामधून उत्कृष्ट उत्तर निवडा आणि विधान पुन्हा लिहा. (कोणतेही दहा) १०

i) पूर्ण स्पर्धात्मक पेढी ज्या परिणामाला तिची सीमांत प्राप्ती __________ समान असते तिथे महत्तम नफा मिळविते.
अ) सरासरी बदलता खर्च ब) सरासरी खर्च
क) सरासरी प्राप्ती ड) सीमांत खर्च

ii) मक्तेदारी पेढीव्दारे सामोरा जाणारा मागणी वक्र __________ असतो.
अ) वरच्या दिशेने जाणारा ब) खालच्या दिशेने सरकरणारा
क) क्षितिज समांतर क) आयत अपास्त

iii) मक्तेदारी पेढीचे __________वर नियंत्रण असते.
अ) किंमत आणि उत्पादन दोन्हींवर ब) केवळ किंमत
क) केवळ उत्पादन क) एकावेळी किंमत किंवा उत्पादन

iv) पूर्ण स्पर्धा व मक्तेदारीयुक्त स्पर्धा, यामधील भर देणारा फरक ________आहे.
अ) वस्तूविभेद ब) निम्न नफा
क) मक्तेदारी घटक ड) पुरवठा व्यवस्थापन

v) मक्तेदारीयुक्त बाजारातील पेढीला ______ प्राप्त करण्याची आवश्यकता असते.
अ) उत्पादन खर्च ब) विक्री खर्च
क) दोन्ही अ आणि ब ड) संधी खर्च

vi) अल्पाधिकाराचे _____________वैशिष्ट्य आहे.
अ) एकच विक्रेता ब) असंख्य विक्रेते
क) अल्पविक्रेते ड) असंख्य ग्राहक

vii) मूल्यविभेद फायदेशीर असतो जेव्हा दोन बाजारामधील लवचिकता __________असते.
अ) समान ब) पूर्ण लवचिक
क) भिन्न ड) पूर्ण अलवचिक

viii) बहु उत्पादन किंमत ___________ साठी असू शकते.
अ) पूरक वस्तू ब) संयुक्त उत्पादने
क) पर्यायी वस्तू ड) यापैकी सर्व

E6FFC4D3905F9A53C13D50E8C448CCE2

ix) हस्तांतर किंमत ही ____________व्दारे नियंत्रित केली जाते .
   अ) सरकार   ब) बहुदेशीय कंपन्या
   क) खाजगी क्षेत्र   ड) यापैकी नाही

x) भांडवली अंदाजपत्रक ________गुंतवणुकीशी संबंधित आहे.
   अ) अल्पकालीन   ब) दिर्घकालीन
   क) मध्यमकालीन   ड) नियमित

xi) गुंतवणूक मूल्यांकनाच्या मुख्य पायऱ्यांमध्ये ____________समाविष्ट आहे.
   अ) नवीन प्रस्तावांचा शोध   ब) प्रकल्प वर्गीकरण
   क) आयव्यय विश्लेषण   ड) यापैकी सर्व

xii) प्रकल्प नाकारला जातो त्याचे निव्वळ वर्तमान मूल्य _________असेल.
   अ) शून्य   ब) ऋणात्मक
   क) धनात्मक   क) एक

प्र.१. ब) खालील विधाने चूक कि बरोबर ते नमूद करा. (कोणतेही दहा) १०

i) पूर्ण स्पर्धात्मक बाजारामध्ये एक समान किंमत अस्तित्वात असते.

ii) पूर्ण स्पर्धात्मक बाजार अटीतटीच्या स्पर्धेमुळे मोठा जाहिरात खर्च करते.

iii) मक्तेदारीमध्ये, किंमत = सीमांत प्राप्ती = सीमांत खर्च

iv) उत्पादन भिन्नता काही प्रमाणात मक्तेदारी शक्तीव्दारे समोर येते.

v) गट हा एकजिनसी वस्तू उत्पादित करणाऱ्या पेढींचा एकत्रित समूह असतो.

vi) किंमत नेतृत्व हे संगनमत अल्पाधिकाराशी संबंधित आहे.

vii) अवपुंजन हे आंतरराष्ट्रीय मुल्यविभेदाचे उदाहरण आहे.

viii) सार्वजनिक संस्था त्यांच्या सीमांत खर्चा समान किंमत आकारणी करू शकतात.

ix) हस्तांतरण किंमत पेढीच्या केवळ एका एककाचा नफा महत्तम करण्यासाठी वापरली जाते.

x) भांडवली अंदाजपत्रकीय निर्णय अनेकदा बदलता येण्यासारखे असतात.

xi) परतावा कालावधी पद्धत अधमुल्यन तत्वावर आधारित आहे.

xii) जर अंतर्गत परतावा दर बाजारातील व्याजाच्या दरासमान असेल तर प्रकल्प स्विकारला जातो.

प्र.२. अ आणि ब किंवा क आणि ड निवडा .

अ) पूर्ण स्पर्धेअंतर्गत पेढी आणि उद्योगाचा दिर्घकालीन समतोल स्पष्ट करा. ०८

ब) मक्तेदारीच्या वैशिष्ट्यांची चर्चा करा. ०७

किंवा

क) मक्तेदारी अंतर्गत अल्पकालीन समतोल आकृतीव्दारे स्पष्ट करा. ०८

ड) उतारा वाचा व दिलेल्या प्रश्नांची उत्तरे लिहा. ०७

भारतातील क्रेडीट कार्डांचा बाजार वर्षाला २५% ते ३०% वेगाने वाढत आहे. जवळजवळ ३० बँका क्रेडीट कार्ड खपविण्यासाठी ग्राहकांच्या मागे धावत आहेत. सर्वच कार्ड समान दिसतात. क्रेडीट कार्ड बाजारात प्रवेश आणि निर्गमन सुकर आहे. नवीन बँकांचा प्रवेश होतो आणि जुन्या बँका आपली खाती दुसऱ्या क्रेडीट कार्ड विक्रेत्यांना विकून निघून जातात. बँका त्यांच्या किंमती सीमांत प्राप्ती इतक्याच ठेवतात म्हणून सर्वच किंमती जवळपास एक समान असतात.

E6FFC4D3905F9A53C13D50E8C448CCE2

i) वरील उताऱ्यामध्ये वर्णन केलेल्या बाजार रचनेला नाव द्या.

ii) ओळखलेल्या बाजार रचनेच्या वैशिष्ट्यांचे वर्णन करा.

प्र.३. अ आणि ब किंवा क आणि ड सोडवा.

अ) मक्तेदारीयुक्त स्पर्धेअंतर्गत पेढीच्या अल्पकालीन समतोलाची चर्चा करा. ०८

ब) अल्पाधिकाराची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. ०७

किंवा

क) अल्पाधिकार बाजारातील किंमत ताठरतेच्या परिस्थितीची विकुंचित मागणी वक्राच्या मदतीने चर्चा करा. ०८

ड) उतारा वाचा व दिलेल्या प्रश्नांची उत्तरे लिहा. ०७

ब्रिटनमध्ये ग्राहकांसाठी झटपट खाद्यप्रकारांची अनेक वैविध्य आहेत. नामांकित उत्पादनामधून निवड करण्याच्या संधी आहेत. वरचेवर नवनवीन पेढ्या बाजारात प्रवेश करतात आणि नवीन उत्पादनेपण बाजारात येत असतात. आगमन आणि निर्गमनात फारसे अडथळे नसल्याने तीव्र स्पर्धेची खळबळ पेढ्यांमध्ये निर्माण होते. जर नवीन उत्पादन यशस्वी ठरले तर बाकीच्या पेढ्या तत्सम उत्पादन कमीअधिक फरकाने बाजारात आणतात. झटपट खाद्य उद्योगात वेगवेगळ्या चवी आणि प्राधान्य असणारा ग्राहक वर्ग आहे. पेढ्या नवनवीन उत्पादने ग्राहकांच्या बदलत्या प्राधान्यांनुसार बाजारात आणत असतात.

i) ब्रिटनमधील झटपट खाद्यपदार्थ बनवणारे उद्योग कोणत्या प्रकारची बाजार रचना दर्शवतात?

ii) ओळखलेल्या बाजाराच्या वैशिष्ट्यांची चर्चा करा.

प्र.४. अ आणि ब किंवा क आणि ड सोडवा.

अ) मूल्यविभेदांच्या श्रेणींचे वर्णन करा. ०८

ब) बहुउत्पादन किंमत पद्धतीवर टिप लिहा. ०७

किंवा

क) सीमांत खर्च किंमत पद्धतीवर चर्चा करा. ०८

ड) बहुदेशीय कंपनी तिच्या उत्पादनाची किंमत निश्चित करू इच्छिते. जर वाढीव मुल्य ध्येय २५% , सरासरी बदलता खर्च रु. ५० आणि सरासरी स्थिर खर्च रु. ४० आहे तर , उत्पादनाची पूर्ण खर्च किंमत मोजा. ०७

प्र.५. अ आणि ब किंवा क आणि ड सोडवा.

अ) भांडवली अंदाजपत्रकाच्या अर्थ व महत्व याची चर्चा करा. ०८

ब) परतावा कालावधी पद्धत स्पष्ट करा. त्याच्या गुणदोषांची चर्चा करा. ०७

किंवा

क) प्रकल्प मूल्यमापनाच्या निव्वळ वर्तनात मुल्य पद्धतीवर टिप लिहा. ०८

ड) गॅलक्सी कंपनीकडे खालील प्रस्ताव विचाराधीन आहेत. ०७

प्रकल्प	मूळ गुंतवणूक (रु.)	वार्षिक रोख प्रवाह (रु.)
अ	१०,०००	२,०००
ब	८,०००	१,०००
क	४,०००	१,०००
ड	५,०००	१,१२५
इ	६,०००	२,४००

E6FFC4D3905F9A53C13D50E8C448CCE2

i) परतावा कालावधी मोजा आणि प्रकल्पांना क्रम द्या.

ii) परतावा कालावधी निकषाच्या आधारे तुम्ही कोणता प्रकल्प सुचवाल ?

प्र.६. अ आणि ब सोडवा किंवा कोणत्याही चारवर टिप लिहा.

अ) 'पूर्णस्पर्धा व मक्तेदारी ही दोन टोकांच्या प्रतीमानांची उदाहरणे आहेत.' चर्चा करा. १०

ब) मक्तेदारीयुक्त स्पर्धेअंतर्गत विक्री खर्चाची सुयोग्य आकृतीसह चर्चा करा. १०

किंवा

प्र.६. संक्षिप्त टिपा लिहा (कोणतेही चार) २०

i) मक्तेदारीच्या शक्तीचे स्त्रोत

ii) जाहिरातीची भूमिका

iii) व्यापारसंघ (Cartels)

iv) मूल्यविभेदाच्या अटी

v) व्ययाधिक्य किंमत पद्धत

vi) अंतर्गत परतावा दर

****

E6FFC4D3905F9A53C13D50E8C448CCE2